NN 47/2020 (17.4.2020.), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija

HRVATSKI SABOR

948

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O REGULIRANIM PROFESIJAMA I PRIZNAVANJU INOZEMNIH STRUČNIH KVALIFIKACIJA

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 7. travnja 2020.

Klasa: 011-01/20-01/52
Urbroj: 71-06-01/1-20-2
Zagreb, 9. travnja 2020.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Zoran Milanović, v. r.

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O REGULIRANIM PROFESIJAMA I PRIZNAVANJU INOZEMNIH STRUČNIH KVALIFIKACIJA

Članak 1.

U Zakonu o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija (»Narodne novine«, br. 82/15. i 70/19.) članak 2. mijenja se i glasi:

»Ovim Zakonom u hrvatsko zakonodavstvo preuzimaju se sljedeće direktive Europske unije:

– Direktiva 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija (Tekst značajan za EGP) (SL L 255, 30. 9. 2005.), kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Direktivom 2013/55/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2013. o izmjeni Direktive 2005/36/EZ o priznavanju stručnih kvalifikacija i Uredbe (EU) br. 1024/2012 o administrativnoj suradnji putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta (»Uredba IMI«) (Tekst značajan za EGP) (SL L 354, 28. 12. 2013.) i

– Direktiva (EU) 2018/958 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. lipnja 2018. o ispitivanju proporcionalnosti prije donošenja novih propisa kojima se reguliraju profesije (SL L 173, 9. 7. 2018.).«.

Članak 2.

U članku 5. stavku 1. podstavci 29. i 30. mijenjaju se i glase:

»29. *stručno osposobljavanje i usavršavanje radi obavljanja regulirane profesije* – osposobljavanje i usavršavanje nakon formalnog obrazovanja koje obuhvaća jedan ili više programa koji su, tamo gdje je to primjereno, nadopunjeni odgovarajućim stručnim osposobljavanjem, odnosno pripravničkom ili stručnom praksom; struktura i razina stručnog osposobljavanja, odnosno pripravničke ili stručne prakse određuje se posebnim propisima ili ga nadzire ili odobrava nadležno tijelo

30. *odgovorna osoba na upravljačkim i rukovodećim pozicijama* – osoba koja je u okviru predmetne profesije radila u gospodarskom subjektu, uključujući podružnicu, kao odgovorna osoba gospodarskog subjekta ili podružnice ili kao zamjenik odgovorne osobe gospodarskog subjekta, ako taj položaj uključuje odgovornost koja je istovjetna odgovornosti odgovorne osobe koju zamjenjuje ili kao osoba na rukovodećem položaju u gospodarskom subjektu«.

Iza podstavka 30. briše se točka i dodaju se podstavci 31. i 32. koji glase:

»31. *zaštićeni profesionalni naziv* – naziv koji se može upotrebljavati za obavljanje profesionalne djelatnosti ili skupine profesionalnih djelatnosti izravno ili neizravno, isključivo uz posjedovanje određene stručne kvalifikacije na temelju zakona ili drugih pravnih akata, a čija neovlaštena upotreba podliježe sankcijama

32. *rezervirani poslovi* – poslovi ili grupe poslova koje su ograničene na određenu profesiju na temelju zakona ili drugih pravnih akta, a koje može obavljati, izravno ili neizravno, isključivo osoba ovlaštena za obavljanje regulirane profesije, iako su ti poslovi zajednički i drugim reguliranim profesijama.«.

Članak 3.

Iza članka 5. dodaju se članci 5.a, 5.b, 5.c, 5.d, 5.e, 5.f i 5.g koji glase:

»Članak 5.a

(1) Prilikom utvrđivanja novih ili izmjene postojećih uvjeta kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje, uključujući korištenje profesionalnog naziva i profesionalnih djelatnosti koje su dopuštene na temelju takvog naziva, nadležno tijelo dužno je prethodno provesti ocjenu proporcionalnosti.

(2) Ocjena proporcionalnosti provodi se za svaki propisani uvjet kojim se ograničava pristup reguliranoj profesiji ili njezino obavljanje.

(3) Opseg ocjenjivanja mora biti proporcionalan prirodi, sadržaju i učinku uvjeta kojim se ograničava pristup reguliranoj profesiji ili njezino obavljanje.

(4) O ocjeni uvjeta kojim se ograničava pristup reguliranoj profesiji ili njezino obavljanje nadležno tijelo sastavlja izjavu.

(5) Izjava iz stavka 4. ovoga članka mora omogućiti procjenu usklađenosti s načelom proporcionalnosti sukladno člancima 5.c i 5.d ovoga Zakona, a uključuje podatke o nadležnom tijelu, uvjetu kojim se ograničava pristup reguliranoj profesiji ili njezino obavljanje za koji je provedena ocjena proporcionalnosti te opravdane razloge za utvrđivanje ocijenjenog uvjeta.

(6) Ocjena proporcionalnosti provodi se objektivno i neovisno, a temelji se na kvalitativnim, a kada je moguće i relevantno, i kvantitativnim dokazima.

(7) Nakon uvođenja novih ili izmjene postojećih uvjeta kojima se ograničava pristup reguliranoj profesiji ili njezino obavljanje, nadležno tijelo dužno je pratiti njihovu usklađenost s načelom proporcionalnosti, uzimajući u obzir promjene koje su nastupile nakon njihova uvođenja.

Članak 5.b

(1) Uvjeti kojima se ograničava pristup reguliranoj profesiji ili njezino obavljanje ne smiju utjecati izravno ili neizravno na diskriminaciju na temelju državljanstva ili boravišta.

(2) Uvjeti kojima se ograničava pristup reguliranoj profesiji ili njezino obavljanje moraju biti opravdani zaštitom javnog interesa.

(3) Zaštita javnog interesa iz stavka 2. ovoga članka može se objektivno opravdati na temelju javne politike, javne sigurnosti, javnog zdravlja ili prevladavajućim razlozima od javnog interesa, kao što su: očuvanje financijske ravnoteže sustava socijalne sigurnosti; zaštita potrošača, primatelja usluga i radnika; jamstvo odgovarajuće sudske zaštite; osiguravanje pravednosti trgovinskih transakcija; borba protiv prijevara i sprečavanje utaje ili izbjegavanja poreza te očuvanje učinkovitosti fiskalnog nadzora; prometna sigurnost; zaštita okoliša i urbanog okoliša; zdravlje životinja; intelektualno vlasništvo; zaštita i očuvanje nacionalne povijesne i umjetničke baštine; ciljevi socijalne politike i ciljevi kulturne politike.

(4) Pod prevladavajućim razlozima od javnog interesa iz stavka 3. ovoga članka ne podrazumijevaju se razlozi isključivo gospodarske prirode ili administrativni razlozi.

Članak 5.c

(1) Uvjeti kojima se ograničava pristup reguliranoj profesiji ili njezino obavljanje moraju biti prikladni za ostvarenje cilja koji se želi postići i ne smiju prelaziti okvire potrebne za ostvarenje tog cilja.

(2) Za ocjenjivanje proporcionalnosti uvjeta kojima se ograničava pristup reguliranoj profesiji ili njezino obavljanje primjenjuju se sljedeći opći kriteriji:

a) priroda rizika koji su povezani s određenim ciljevima od javnog interesa, posebno rizika za primatelje usluga, uključujući potrošače, stručnjake ili treće osobe

b) prikladnost i učinkovitost postojećih uvjeta sukladno posebnim propisima o općoj sigurnosti proizvoda i zaštiti potrošača

c) prikladnost uvjeta za ostvarenje određenog cilja na dosljedan i sustavan način

d) učinak uvjeta na slobodno kretanje osoba i slobodno pružanje usluga unutar Europske unije, izbor potrošača i kvalitetu pružene usluge

e) mogućnost primjene manje ograničavajućih uvjeta za ostvarenje cilja od javnog interesa, posebice ako su ograničenja opravdana samo zaštitom potrošača i ako su utvrđeni rizici ograničeni na odnos stručnjaka i potrošača bez negativnog utjecaja na treće osobe i

f) učinak uvjeta u kombinaciji s drugim uvjetima kojima se ograničava pristup profesiji ili njezino obavljanje, a koji se ocjenjuje prema:

1. djelatnostima koje su ograničene na određenu profesiju, zaštićeni profesionalni naziv ili svaki drugi oblik reguliranja iz članka 5. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona

2. obvezi kontinuiranog stručnog usavršavanja

3. pravilima koja se odnose na organizaciju profesije, profesionalnu etiku i nadzor

4. obvezi članstva u strukovnoj organizaciji ili tijelu odnosno dobivanju ovlaštenja, licencija i dopusnica kao uvjetima za rad, posebice ako podrazumijevaju posjedovanje određenih stručnih kvalifikacija

5. kvantitativnim ograničenjima, posebice ograničenjima broja dozvola za obavljanje djelatnosti ili broja zaposlenika, rukovoditelja ili predstavnika koji imaju određene stručne kvalifikacije

6. ograničenjima koja se odnose na poseban pravni oblik ili na vlasničku strukturu ili poslovno upravljanje, i to u mjeri u kojoj su ti uvjeti izravno povezani s obavljanjem regulirane profesije

7. teritorijalnim ograničenjima, ako je profesija različito regulirana u nekim dijelovima državnog područja

8. ograničenjima koja se odnose na zajedničko ili partnersko obavljanje regulirane profesije te pravilima o nespojivosti

9. ograničenjima koja se odnose na osiguravateljska pokrića ili druge osobne ili kolektivne zaštite od profesionalne odgovornosti

10. ograničenjima koja se odnose na znanje jezika, i to u mjeri potrebnoj za obavljanje profesije

11. fiksnim minimalnim i/ili maksimalnim tarifama i

12. ograničenjima u pogledu oglašavanja.

(3) Ovisno o reguliranoj profesiji koja se analizira za ocjenjivanje proporcionalnosti uvjeta kojima se ograničava pristup reguliranoj profesiji ili njezino obavljanje primjenjuju se sljedeći dodatni kriteriji:

a) veza između opsega djelatnosti obuhvaćenih određenom profesijom ili ograničenih na tu profesiju i potrebnih stručnih kvalifikacija

b) veza između složenosti poslova koji se obavljaju unutar profesije i potrebnih stručnih kvalifikacija, posebice u pogledu razine, prirode i trajanja osposobljavanja ili potrebnog iskustva

c) mogućnost stjecanja stručne kvalifikacije na druge načine

d) mogućnost podjele obavljanja određene profesije s drugim profesijama

e) stupanj samostalnosti u obavljanju regulirane profesije, posebice ako su poslovi povezani s reguliranom profesijom koja se obavlja pod nadzorom i odgovornošću propisno kvalificiranog stručnjaka i

f) stupanj znanstvenog i tehnološkog razvoja kojim se može učinkovito smanjiti ili povećati nesrazmjer u informiranosti između stručnjaka i potrošača.

Članak 5.d

(1) Prilikom utvrđivanja novih ili izmjene postojećih uvjeta kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje na privremenoj ili povremenoj osnovi, sukladno glavi II. ovoga Zakona, ocjena proporcionalnosti provodi se u odnosu na:

a) odobrenje, registraciju ili članstvo u nadležnom tijelu iz članka 6. stavka 3. točke a) ovoga Zakona

b) izjavu i dokumentaciju koja se prilaže uz izjavu iz članka 7. ovoga Zakona i

c) plaćanje naknade ili drugih troškova koje snosi osoba koja želi pružati usluge u postupcima koji se odnose na pristup reguliranim profesijama.

(2) Odredbe stavka 1. ovoga članka ne primjenjuju se na uvjete koji se odnose na opće uvjete zapošljavanja.

Članak 5.e

Prilikom utvrđivanja novih ili izmjene postojećih uvjeta kojima se ograničava pristup reguliranim profesijama ili njihovo obavljanje iz područja zdravstva koje utječu na sigurnost pacijenata, ocjena proporcionalnosti provodi se tako da osigurava visoku razinu zaštite zdravlja ljudi.

Članak 5.f